

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 9CoP/25/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5712206304
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 04. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kotrčová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5712206304.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Kotrčovej a členov senátu JUDr. Jána Burika a JUDr. Ladislava Mejstříka, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: V. I. N., nar. X.X.XXXX, zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, dieťa rodičov: matky Mgr. O. P., nar. XX.X.XXXX, bytom G. C. XX, O., zastúpená JUDr. Katarínou Turanskou, advokátkou so sídlom S. D. XXXXX/XXB, O. a otca O. N., nar. XX.X.XXXX, bytom B. S. H. XXX/X, R., zastúpeného JUDr. Petrom Belicom, advokátom so sídlom G. X, N., o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností, na odvolanie otca i matky proti rozsudku Okresného súdu Martin, č. k. 23P/99/2012-551 zo dňa 29. januára 2015, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým vyslovil, že mal. V. I. N., nar. X. X. XXXX bude zastupovať, ako aj spravovať jej majetok, matka maloletej, vo výroku, ktorým rozhodol o povinnosti otca platiť výživné na mal. V. I. N., zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Vo výroku, ktorým upravil styk otca s maloletou V. I. N. každý páry kalendárny týždeň v čase od soboty od 9,00 hod. do nedele do 17,00 hod. a upravil styk v období letných prázdnin, rozsudok okresného súdu potvrdzuje.

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým upravil styk počas jarných prázdnin, Veľkonočných a Vianočných sviatkov mení tak, že počas jarných prázdnin v každom kalendárnom roku sa bude styk realizovať od piatku od 9,00 hod. do utorka do 17,00 hod., počas Veľkonočných sviatkov v každom kalendárnom roku od Veľkého piatku od 9,00 hod. do Veľkonočnej nedele do 17,00 hod., počas Vianočných sviatkov v každom nepárnom roku v čase od 23. 12. od 9,00 hod. do 26. 12. do 17,00 hod., v každom párnym roku v čase od 30. 12. od 9,00 hod. do 3. 1. do 17,00 hod..

V ostatnej časti rozsudok okresného súdu, ako odvolaním účastníkov nenapadnutej, ponecháva nedotknutý.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom zveril okresný súd maloletú do osobnej starostlivosti matky, otca zaviazal platiť výživné vo výške 120,- eur mesačne. Upravil styk otca s maloletou a stanovil i povinnosti oboch rodičov vo vzťahu k upravenému styku. Súd v prevyšujúcich častiach návrh otca na úpravu styku a návrh matky na určenie výživného zamietol. Rozhodnutie o trovách konania účastníkov a štátu si ponechal na samostatné uznesenie.

V odôvodnení poukázal, že na základe vykonaného dokazovania rozhodol o úprave styku otca s mal. dcérou aj s prianím maloletej, nakoľko Zákon o rodine ako i O.s.p. ukladá súdu zisťovať názor dieťaťa, ktoré je schopné s ohľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť samostatne svoj názor vyjadriť a na takýto názor aj pri rozhodovaní prihliadať. Otcovi uložil povinnosť si maloletú dcéru preberať v mieste

bydliska matky a po ukončení styku ju v mieste bydliska matky odovzdať. Matka je pritom povinná maloleté dieťa na stretnutia s otcom riadne pripraviť a styk otca umožniť. Podľa názoru súdu obaja rodičia sú dostatočne uvedomelí a zodpovední na to, aby dieťa druhému rodičovi odovzdali aj oblečené či obuté primerane jej veku, zdravotnému stavu, ročnému obdobiu, či poveternostným podmienkam. Súd rodičom uložil povinnosť v prípade, že sa styk zo závažných dôvodov nebude môcť uskutočniť, oznámiť si navzájom túto skutočnosť najneskôr 48 hodín pred začiatkom styku, inak bezprostredne po vzniku takejto skutočnosti, a to preukázateľným spôsobom napr. písomne, telefonicky, sms správou alebo elektronickou poštou. Vychádzajúc zo zistených pomerov rodičov a mal. dieťaťa súd rozhodol o určení výživného vo výške 120,- eur mesačne so splatnosťou vždy do každého 20-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky.

Proti rozsudku okresného súdu podala matka odvolanie, čo do výroku o výške výživného. Predbežným opatrením bolo otcovi nariadené platenie výživného vo výške 150,- eur mesačne, pričom otec bol schopný platiť uvedené výživné aj v čase keď bol nezamestnaný. V minulosti bol úspešným podnikateľ a neskôr chodieval pracovať aj do zahraničia. Súd nezohľadnil tzv. potencialitu príjmu na strane otca, resp. ju nesprávne vyhodnotil. Nie sú rozhodujúce jeho skutočné zárobkové pomery, ale jeho reálne zárobkové možnosti. Stav sociálnej odkázanosti matky otca maloletej, ktorý existoval už v roku 2011 mu nebránil vycestovať za prácou do zahraničia, pričom aj súd vyhodnotil tvrdenie otca maloletej o tom, že si nemôže zabezpečiť lepšie platenú prácu z dôvodu starostlivosti o svoju matku, ktorá je odkázaná na celodennú starostlivosť ako účelové. Matka dieťaťa dostatočne a presne preukázala také náklady na maloleté, ktoré zodpovedajú výživnému vo vyššej sume. Okresný súd Martin nezobral do úvahy všetky navrhované dôkazy, nakoľko navrhovala vypočuť pani Ingrid Kredatusovú, ktorej prítomnosť na pojednávaní sa zaviazali zabezpečiť otec i jeho právny zástupca. Navrhla rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

Proti rozsudku podal odvolanie i otec maloletej, čo do výroku o výživnom, vo výroku o zverení do osobnej starostlivosti, do výroku o styku otca s maloletou a proti absentujúcemu výrok o práve otca na náhradný termín styku, ak sa styk so závažných dôvodov nebude môcť uskutočniť. V zmysle ustálenej súdnej praxe neexistujú žiadne skutkové a právne dôvody na to, aby súd rozhodol, že len matka zastupuje maloletú a spravuje jej majetok. Takýmto výrokom súd prvého stupňa pozbavil otca jeho rodičovských práv. V konaní nebolo preukázané, že by otec žil trvalo neusporiadaným životom, nevykonával svoje rodičovské povinnosti alebo by svoje rodičovské práva a povinnosti zneužíval. Otec nikdy nekonal tak, aby spôsobil hoci i nepatrnú ujmu na majetku maloletej, čo v konaní ani nikto nenamietal. Vzhľadom na časovo náročné celodenné programy pre maloletú je nevyhovujúce, aby ju otec vyzdvihol v sobotu o 9:00 (pričom aj cesta z bydliska matky do bydliska otca zaberá čas). Navrhol, aby odvolací súd zmenil výrok tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou každý párnny týždeň v čase od piatka od 16:30 hod. do nedele 18:00 hod.. Ďalej požadoval, aby v prípade, keď zo závažných dôvodov nebude možné vzájomný styk uskutočniť náhradný termín, a to v rovnakom rozsahu v akom sa neuskutočnil. Z hľadiska rešpektovania práv maloletej, na zachovanie jej vzťahu k obom rodičom, z hľadiska jej záujmu na jej citové väzby na jej vývinové potreby na stabilitu výchovného prostredia, by mal byť styk upravený tak ako to navrhoval v petite z 2.12.2014 v spojení s návrhom z 16.11.2014. Nesúhlasil s určenou výškou výživného vo výške 120,- eur. Ním navrhovaná výška 100,- eur zohľadňuje odôvodnené potreby maloletej, schopnosti, možnosti a majetkové pomery otca. Čo sa týka výživného otec v rozpise svojich nákladov poukazyval iba na nevyhnutné náklady na svoj život.

K odvolaniu otca sa vyjadrila matka. Poukázala na to, že výdavky na maloletú riadne zdokumentovala a sumu 100,- eur považuje za nevyhovujúcu. Tým, že maloleté dieťa bolo zverené do osobnej starostlivosti matky nezanikajú rodičovské práva a povinnosti otca, tak ako to uvádza otec vo odvolaní. So stretávaním otca s maloletou v takom rozsahu ako uviedol otec nesúhlasila, nakoľko mala za to, že úprava stretávania je dostačujúca. Súd nie je povinný rozhodovať aj o takých veciach, ako je napríklad absentujúci výrok o práve otca na náhradný termín styk.

K podanému odvolaniu matky sa vyjadril otec maloletej. Pridržiava sa svojho odvolania a poukazuje na odvolanie matky, ktorá napáda iba výrok o povinnosti otca platiť výživné. Tvrdenie matky o tom, že otcovi žiadne okolnosti nebránia, aby vycestoval do zahraničia a dosahoval vyšší príjem, otec vníma ako zneužitie inštitútu výživného na čo najväčšie oklieštenie styku s maloletou. Snaha otca o čo najširší styk s maloletým dieťaťom sa pri tvrdeniach matky prakticky prostredníctvom výšky výživného zneužíva proti otcovi. Matka sa nemôže jednoznačne odvolávať na dávne pomery otca v minulosti, ktoré sa zmenili,

bez toho, aby bola skúmaná reálna opodstatnenosť zmeny týchto pomerov, Usadenie sa na území SR z dôvodu, že otec chce byť čo najbližšie pri maloletej nemožno bez ďalšie hodnotiť ako úmyselné marenie príležitosti na výhodnejšie zamestnanie. Navrhovaná výška výživného 100,- eur zohľadňuje odôvodnené potreby maloletej, schopnosti a možnosti a majetkové pomery otca, pričom nie je možná aplikácia úvahy, že by sa otec ako povinný vzdal bez ďalšieho dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu alebo že by otec preberal na seba neprimerané majetkové riziká, keďže takéto skutočnosti sa v konaní nepreukázali.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec v intenciách ust. § 212 ods. 2 písm. a/ O.s.p. a postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. rozhodol spôsobom, uvedeným vo výrokovkej časti rozhodnutia.

Po preskúmaní veci odvolací súd dospel k záveru, že okresný súd postupoval správne, pokiaľ zveril mal. V. I. N., nar. X. X. XXXX do osobnej starostlivosti matky s tým, že je táto povinná zabezpečiť jej sústavnú, dôslednú starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu, všestranný vývoj. Vychádzal tak jednak z výsledkov znaleckého dokazovania a želaní a vyjadrení maloletej.

Na druhej strane za pochybenie okresného súdu odvolací súd považoval, pokiaľ vyslovil, že matka bude maloleté dieťa zastupovať, ako aj spravovať jej majetok, nakoľko týmto výrokom sa dostal do rozporu s ust. § 28 a § 32 Zákona o rodine, podľa ktorých súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu, všestranný vývoj maloletého dieťaťa, zastupovanie maloletého dieťaťa a správa majetku maloletého dieťaťa. Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia, pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa. Okresný súd tým, že vyslovil, že maloleté dieťa bude zastupovať, ako aj spravovať jeho majetok iba matka maloletej, obmedzil otca vo výkone jeho rodičovských práv a povinností, tak ako mu vyplývajú z vyššie uvedených zákonných ustanovení, v ktorých zmysle je iba v možnosti okresného súdu vymedziť vzhľadom na to, že maloleté dieťa bolo zverené do výchovy a osobnej starostlivosti matky, rozsah, v ktorom bude zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok, napr. na bežné veci (návšteva lekára, súhlas so školským výletom, exkurziou a pod.).

Pokiaľ okresný súd takto nepostupoval, odvolací súd jeho rozsudok vo výroku, ktorým umožnil matke zastupovať mal. V. I. N., ako aj spravovať jej majetok, zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie s tým, aby v ďalšom konaní vymedzil rozsah, v ktorom matka bude tieto oprávnenia vykonávať.

Odvolací súd zrušil rozsudok okresného súdu i vo výroku, ktorým uložil otcovi platiť výživné na mal. V. I. N. vo výške 120,- eur mesačne od právoplatnosti rozsudku, so splatnosťou vždy do každého 20. dňa v mesiaci vopred k rukám matky.

Po preskúmaní veci odvolací súd dospel k záveru, že okresný súd dostatočným spôsobom zistil odôvodnené potreby dieťaťa, schopnosti, možnosti, majetkové pomery povinného rodiča, ako i pomery matky maloletej. Na druhej strane podľa názoru odvolacieho súdu okresný súd nie dostatočne presvedčivo zdôvodnil svoj postup, pokiaľ výšku výživného ustálil na sumu 120,- eur mesačne. Na jednej strane okresný súd uviedol, že predbežným opatrením okresného súdu sp. zn. 23P/177/2012 zo dňa 10. 8. 2012 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8CoP/98/2012 zo dňa 26. 9. 2012 s právoplatnosťou 15. 11. 2012 bola určená otcovi povinnosť platiť výživné v sume 150,- eur mesačne, ktoré otec pravidelne platil a na druhej strane výživné počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku znížil na sumu 120,- eur mesačne, zohľadniac, že otec bol v roku 2014 5 mesiacov evidovaný ako uchádzač o zamestnanie a v súčasnosti má od 1. 11. 2014 uzavretú pracovnú zmluvu so zamestnávateľom Diamant J & D, n.o., s dohodnutým druhom práce opatrovateľka a hrubou mzdou 390,- eur mesačne. Napriek tomu uviedol, že tvrdenia otca, že si nemôže zabezpečiť lepšie platenú prácu z dôvodu, že sa musí starať o svoju matku, ktorá je odkázaná na jeho celodennú starostlivosť, vyhodnotil ako účelové, nakoľko stav odkázanosti otcovej matky reálne existoval už od roku 2011, čo mu nebránilo v ďalších rokoch odchádzať do zahraničia a ešte aj v júli 2014 sa uchádzal o prácu v Holandsku. Taktiež okresný súd považoval za preukázané, že matka otca maloletej má dostatočné príjmy na zaplatenie opatrovateľskej služby, keďže má starobný a vdovský dôchodok vo výške okolo 490,- až 500,- eur mesačne, pričom okresný súd prihliadol i na tú skutočnosť, že má otec troch súrodencov, s ktorými sa môže dohodnúť na forme zabezpečenia starostlivosti o matku a na úhradách za takúto starostlivosť. Sám uviedol, že na úhradu potrieb matky otca maloletej prispievajú rodinní príslušníci, o čom svedčí výpis z účtu na č.i. 523 spisu.

V nadväznosti na uvedené odvolací súd dospel k záveru, že okresný súd nezdôvodnil svoj postup, pokiaľ určil výšku výživného, počnúc právoplatnosťou rozsudku na sumu 120,- eur mesačne dostatočne presvedčivým spôsobom, naopak sám sa v svojich tvrdeniach dostal do rozporu, keď napriek tomu, že konštatoval, že zo Zákona o rodine pri určovaní výživného musí zohľadňovať nielen reálne existujúce príjmy rodičov, ale aj ich potencionálne možnosti a schopnosti dosahovať vyššie príjmy, vychádzal z príjmov preukazovaných otcom u zamestnávateľa Diamant J & D, n.o..

I keď rozsah vyživovacej povinnosti v zákone výslovne vyjadrený nie je, vyplýva zo všeobecne uznávaného hľadiska o tom, že výživným má byť dieťaťu zabezpečená taká životná úroveň, ktorá zodpovedá sociálnemu postaveniu rodičov a ktorú by dieťaťu rodičia zabezpečovali, keby žili v spoločnej domácnosti. Kritériami pre určenie výživného sú odôvodnené potreby maloletého dieťaťa a schopnosti, možnosti, majetkové pomery povinného rodiča, pričom výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov.

Z obsahu spisu jednoznačne vyplýva, že o výške výživného v prospech maloletej bolo naposledy rozhodované prostredníctvom predbežného opatrenia okresného súdu v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8CoP/98/2012 zo dňa 26. 9. 2012 s právoplatnosťou 15. 11. 2012. Je všeobecne známe, že predbežným opatrením sa výška výživného stanovuje iba v nevyhnutnej miere, tak aby pokryla základné životné potreby dieťaťa.

Napriek tomu okresný súd výšku takto stanoveného výživného znížil, hoci potreby dieťaťa sa vekom rozšírili i o ďalšie položky, súvisiace najmä v súvislosti so zabezpečením hudobných nástrojov, na ktorých sa maloletá učí hrať a so zabezpečením ďalších voľnočasových a záujmových aktivít. V nadväznosti na uvedené odvolací súd dospel k záveru, že okresný súd dostatočne nezohľadnil najmä to, že príjem otca sa podstatným spôsobom minimalizoval práve v priebehu tohto konania, kde sa rieši otázka výšky výživného v prospech maloletého dieťaťa a nezohľadnil potencionálnu možnosť otca dosahovať reálne vyšší príjem ako v skutočnosti dosahuje. Z týchto dôvodov potom rozsudok okresného súdu vo výroku o výške výživného zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie s tým, aby odstránil nedostatky vytykané odvolacím súdom.

Pokiaľ sa týkalo styku otca s maloletou V. I. N., odvolací súd sa plne stotožnil s postupom okresného súdu, ktorý styk upravil na každý páry kalendárny týždeň v čase od soboty od 9,00 hod. do nedele do 17,00 hod. V tomto smere okresný súd plne vychádzal zo záverov znaleckého posudku a najmä vyjadrení maloletej, ktorá sama vyslovila želanie stretávať sa s otcom od soboty a nie od piatku s tým, že prichádza zo školy v neskorších poobedných hodinách a potom má veľký zhon. Taktiež pociťuje nervozitu pred stretnutiami s otcom a je pre ňu lepšie, keď sa vyspí, aby túto nervozitu potlačila. Za správny považoval odvolací súd i postup okresného súdu, pokiaľ umožnil otcovi stretávať sa počas letných prázdnin s maloletou každý páry kalendárny týždeň v čase od piatku od 9,00 hod. do nedele do 19,00 hod., nakoľko obidvaja rodičia majú takto zabezpečenú možnosť stráviť s maloletou prázdniny v rovnakom časovom rozsahu.

Na rozdiel od okresného súdu odvolací súd rozšíril styk otca s maloletou počas jarných prázdnin tak, že tento rozšíril od piatku od 9,00 hod. do utorka do 17,00 hod.. V tomto smere tiež zohľadnil vyjadrenie maloletej že počas prázdnin nie je až taký zhon a vedela by si predstaviť s otcom i viac času. Tiež odvolací súd rozšíril styk otca počas Veľkonočných sviatkov v každom kalendárnom roku od Veľkého piatku od 9,00 hod. do Veľkonočnej nedele do 17,00 hod., počas Vianočných sviatkov v každom nepárnom roku v čase od 23. 12. od 9,00 hod. do 26. 12. do 17,00 hod., v každom párnom roku v čase od 30. 12. od 9,00 hod. do 3. 1. do 17,00 hod..

Takto stanovený rozsah styku otca s maloletou považoval odvolací súd v súčasnosti i vzhľadom na vzťahy medzi otcom a dcérou za vyhovujúci tak pre maloletú, ako i pre jej otca s tým, že majú dostatočný priestor na trávenie spoločného času a rozvíjanie a upevnenie vzájomných citových väzieb, na vzájomné zblíženie sa.

Pokiaľ otec žiadal doplniť absentujúci výrok o styku otca s dcérou, pokiaľ sa neuskutoční styk, ktorý mu je daný rozhodnutím súdu, je potrebné uviesť, že takéto rozhodnutie nie je zo strany súdu možné vydať vzhľadom na nepredvídateľnosť situácie, ktorá eventuálne v budúcnosti môže nastať a ktorá zabráni realizácii súdom určeného styku. Súd by rozhodoval o eventualite niečoho, čo môže a nemusí v

skutočnosti nastať, bez znalosti napr. dĺžky časového úseku, brániaceho v realizácii styku a pod.. Navyiac ani otec sám nevymedzil, v akom časovom rozpätí a v akom náhradnom termíne by si takýto náhradný styk s maloletou vedel predstaviť.

Z týchto dôvodov potom odvolací súd rozhodol spôsobom, uvedeným vo výrokovej časti rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e j e** prípustné.